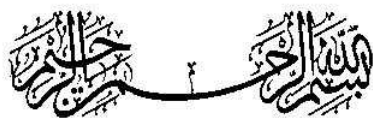

۱۳۴۹۵۱۵

مجلسی فائز نگذاری و توسعه سیاسی ایران

علی محمد شریف

عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور

سرشناسه	: شریفی، علی محمد، ۱۳۵۶ -
عنوان و نام پدیدآور	: مجلس قانون گذاری و توسعه سیاسی ایران/ علی محمد شریفی.
مشخصات نشر	: تهران: جهاد دانشگاهی، واحد خوارزمی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۶۶ ص.: مصور، جدول .
شابک	: ۱۵۰۰۰۰ ریال: 978-600-7605-09-7
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۲۵۷ - ۲۶۳.
موضوع	: رشد سیاسی
موضوع	: قانون گذاری
موضوع	: قانون
شناسه افزوده	: جهاد دانشگاهی، واحد خوارزمی
رده بندی کوربه	: ۱۳۹۴ م۳ش/ JAVI
رده بندی دیویی	: ۳۲۰/۰۱۱
شماره کتابشناسی ملی	: ۳۹۱۳۳۰۸

انتشارات جهاد دانشگاهی واحد خوارزمی (خوارزمی)

شابک: ۷۸۰۰۰ - ۷۶۰۵ - ۰۹ - ۷

۹۷۸۰۰۰ : 978- 600 - 7605 - 09 - 7

نام کتاب : مجلس قانون گذاری و توسعه سیاسی ایران

تألیف : علی محمد شریفی (عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور)

نوبت چاپ اول : بهار ۱۳۹۵

لیتوگرافی : پویش

چاپ : چاپ تربیت معلم

شمارگان : ۵۰۰

قیمت : ۱۵۰۰۰۰ ریال

آدرس ناشر :

تهران - خیابان انقلاب اسلامی - خیابان شهید مفتح - پلاک ۴۳ - دانشگاه خوارزمی - جهاد دانشگاهی واحد خوارزمی

تلفن و دورنگار انتشارات : ۸۸۳۰ ۲۵۲۴ - ۸۸۳۰۹۲۹۲ مرکز پخش : ۷۷۵۰۳۸۲۴

این اثر مشمول قانون حمایت مؤلفان و مصنفان و هنرمندان مصوب ۱۳۴۸ است. هر کس تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه مؤلف (ناشر) نشر یا پخش یا عرضه کند مورد پیگرد قانونی قرار خواهد گرفت.

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۲	پیشگفتار
۱۵	فصل اول: مفهوم قانون
۲۵	فصل دوم: دیدگاه های نظری قانون
۶۱	فصل سوم: مفهوم توسعه سیاسی
۷۷	فصل چهارم: دیدگاه های نظری توسعه سیاسی
۱۲۵	فصل پنجم: مجلس قانونگذاری کشورها در توسعه سیاسی
۱۹۵	فصل ششم: مجلس جایگاهی برای توسعه سیاسی
۲۵۴	نتیجه گیری
۲۵۷	منابع

فهرست تکمیلی

مقدمه	۱۱
پیشگفتار	۱۲
فصل اول: مفهوم قانون	۱۵
تعریف قانون	۱۵
تعریف پارلمان	۱۵
مفهوم قانون اساسی	۱۸
ظهور دولت دموکراتیک نوین در اروپا از ژاک روسو، ولتر، منتسکیو، جان استوارت میل، جرمی بنتام، میرزا ملکم خان، ژان بدن، جان کنت	۱۸
فصل دوم: دیدگاه های نظری قانون	۲۵
۱_ فرمان به مجازات	۲۵
نظریه سیاسی توماس هابز	۲۵
نظریه سیاسی ژان بدن	۲۵
نظریه سیاسی جان آستین	۲۵
نظریه سیاسی جرمی بنتام	۲۵
نظریه سیاسی هانس کلسن	۲۵
نظریه سیاسی گرجی	۲۵
۲_ (۱) قاعده اجتماعی تاریخی	۲۶

- ۲۶_ نظریه سیاسی شارل دومنتسکیو.....
- ۲۶_ نظریه سیاسی ژان ژاک روسو.....
- ۲۶_ نظریه سیاسی بکاریا.....
- ۲۶_ نظریه سیاسی ساوینی.....
- ۲۷_ نظریه سیاسی فردریش فون هایک.....
- ۲۷_ نظریه سیاسی اوکشات.....
- ۲۷_ نظریه سیاسی رندل هولمز.....
- ۲۷_ نظریه سیاسی هارلت هارت.....
- ۲۷_ نظریه سیاسی سروش.....
- ۲۷_ نظریه سیاسی کارل مارکس.....
- ۲۸_ ۳_ ۱) قاعده اخلاقی.....
- ۲۸_ نظریه سیاسی ارسطو.....
- ۲۸_ نظریه سیاسی فریدون آدمیت.....
- ۲۸_ ۴_ ۱) قاعده اجتماعی اخلاقی.....
- ۲۸_ نظریه سیاسی رونالد دورکین.....
- ۲۸_ نظریه سیاسی کاتوزیان.....
- ۲۹_ ۵_ ۱) فرمان الهی.....
- ۲۹_ نظریه سیاسی شیخ فضل الله نوری.....
- ۲۹_ نظریه سیاسی علامه طباطبائی.....
- ۲۹_ نظریه سیاسی سید محمد باقر صدر.....

- نظریه سیاسی جوادی آملی..... ۲۹
- نظریه سیاسی مصباح یزدی..... ۲۹
- نظریه سیاسی سیدحسین نصر..... ۲۹
- ۶_۱) قاعده عقلی..... ۳۰
- نظریه سیاسی افلاطون..... ۳۰
- نظریه سیاسی توماس آکویناس..... ۳۰
- نظریه سیاسی جان استوارت میل..... ۳۰
- نظریه سیاسی جان..... ۳۰
- نظریه سیاسی محمود..... ۳۰
- نظریه سیاسی میرزا فتحعلی آخوندزاد..... ۳۰
- ۱_ ویژگیهای قانون..... ۳۱
- ۲_ ۱) ویژگی ذاتی..... ۳۱
- ۲_ ۱) الزام اور (ژان بدن، مونتسکیو، ژان ژاک روسو، توماس آکویناس، جان فینیس، جان لاک، ایمانوئل کانت، کلسن)..... ۳۱
- ۲_ ۲) عام (ژان ژاک روسو، ارسطو)..... ۳۱
- ۲_ ۱) امری (توماس هابز، کلسن، جانری یزدی)..... ۳۳
- ۲_ ۱) ۴) علنی..... ۳۳
- ۲_ ۱) ۵) واضح..... ۳۴
- ۲_ ۱) ۶) معطوف به آینده..... ۳۴
- ۲_ ۱) ۷) مفید قطعیت..... ۳۴
- ۲_ ۱) ۸) مصوب مرجع ذیصلاح..... ۳۴

- ۲_۲) ویژگیهای عرضی (افلاطون)..... ۳۵
- ۲_۲) ۱) پاسخ گویی نیازهای جامعه (حسن امامی)..... ۳۵
- ۲_۲) ۲) منعکس کننده نظر اکثریت (کاتوزیان، ساوینی)..... ۳۵
- ۲_۲) ۳) تامین کننده منفعت عموم (افلاطون، توماس هابز، جوزف رز)..... ۳۶
- ۲_۲) ۴) منطق با اخلاق..... ۳۶
- ۲_۲) ۵) معطوف به عدالت (ایزابرلین، هربرت هایک، رولز)..... ۳۷
- ۲_۲) ۶) متمم افلاطون، ارسطو)..... ۳۷
- ۲_۲) ۷) کارآمد (جرج بنت، جان استوارت میل)..... ۳۸
- ۲_۲) ۸) انجام نشدنی (ژان ژاک روسو)..... ۳۸
- ۲_۲) ۹) پیشرو (روبرت توآننگر)..... ۳۸
- ۱) ابدی، طبیعی، الهی و بشری (توماس آکویناس، جان دن، مونتسکیو)..... ۳۹
- ۲) دینی، اخلاقی، سیاسی، مدنی (مونتسکیو)..... ۳۹
- ۳) واقعی، تمثیلی و مجازی (جان آستین)..... ۴۰
- ۴) اولی و ثانوی (هربرت هارت)..... ۴۰
- ۵) تکوینی، عقلی و اعتباری..... ۴۱
- ۶) ثابت و متغیر (جوادی آملی، علامه طباطبائی، سید محمد باقر صدر، مهدی مجتهد شریعتی، حسن کدیور)..... ۴۱
- ۷) اساسی و عادی (توماس هابز، کلسن)..... ۴۳
- ۸) تقنینی و قضایی_ وضعی و عرفی (هگل)..... ۴۴
- هدف و فلسفه قانون..... ۴۴

۱) اخلاق و خیر عمومی (افلاطون، توماس آکویناس، ژان ژاک روسو، هگل، لون فول، جان فینیس، جوزف رز، مصباح یزدی)..... ۴۴

۲) نظم برای بقا (توماس هابز، بکاریا، هربرت هارت)..... ۴۶

۳) عدالت (کارل پوپر، جان رولز، جوزف رز، ملا احمد نراقی، میرزا احمد حسین نائینی، مصمحانی، مرتضی مطهری، عبدالله احمد النعیم، محمد مجتهد شبستری، حسن امامی، کاتوزیان)..... ۴۷

۴) حد حق (جان لاک، بکاریا، ایمانوئل کانت، روسکویاند، مایکل اوکشات، رابرت نوزیک، رونالد دورکین، برماس، میرزا حسین خان مشیر الدوله، سپهسالار، جعفری لنگرودی، مهدی حائری یزدی)..... ۴۹

۵) حفظ حقوق (مه، میثاک، ملکم خان، عبدالرحیم طالبوف، فریدون آدمیت، آخوندزاده)..... ۵۱

۶) تشبیت امور دولت (الاف، ابوالاسم گرجی)..... ۵۱

۷) همگرایی اجتماعی (هابرماس)..... ۵۲

مبانی قانون..... ۵۲

۱) قانون و اخلاق (افلاطون، ارسطو، توماس آکویناس، فینیس، رونالد دورکین، هانس کلسن، جان استین، هربرت هارت)..... ۵۲

۲) قانون و سیاست (رونالد دورکین)..... ۵۳

۳) قانون و عدالت (ژان بدن، رونالد دورکین، جعفری لنگرودی)..... ۵۳

۴) قانون و دین (لئو اشتراوس، ملا احمد نراقی، سید محمد باقر صدر، حسینعلی منتظری)..... ۵۴

۵) قانون و واقعیت (علم، کارل مارکس، هولمز، هربرت هارت، جوزف رز، مصباح یزدی، مصمحانی، اسدالله ممقانی، امام خمینی (ره))..... ۵۵

۶) قانون و مصلحت (توماس هابز، جرمی بنتام، جان استوارت میل، سید محمد حسین بهشتی، عسماوی، مرتضی مطهری، امام خمینی (ره))..... ۵۶

۷) قانون و جامعه (ژان ژاک روسو، بکاریا)..... ۵۷

- ۸) قانون وعقل (ایمانوئل کانت، هگل، میرزا فتحعلی آخوندزاده) ۵۸
- فصل سوم: مفهوم توسعه سیاسی ۶۱
- ۱) مفهوم سیاست ۶۳
- ۲) مفهوم فرهنگ (دهخدا، فوکویاما، وایت، علامه محمدتقی جعفری، غلام توسلی) ۶۶
- ۳) مفهوم فرهنگ سیاسی ۶۷
- ۴) مفهوم آمرش ۶۹
- ۵) مفهوم توسعه سیاسی (دکتر حسین بشیریه، جیمز کلین، لوسین پای، برتران بدیع، فارابی، خواجه نصیرالدین طوسی) ۷۰
- فصل چهارم: دیدگاه‌های نظری توسعه سیاسی ۷۷
- ۱) ساموئل هانتینگتون و نلسون ۷۷
- ۲) لوسین پای ۷۸
- ۳) گابریل آلموند ۸۰
- ۴) کارل دوویچ ۸۲
- ۵) کاوانوف ۸۲
- ۶) آیزنستات ۸۳
- ۷) سرویلیام پتی ۸۴
- ۸) چیلکوت ۸۵
- ۹) بایندر ۸۵
- ۱۰) نظریه‌های کلاسیک توسعه سیاسی (ادوارد شیلز، جیمز کلین، لوسین پای، روستو، مایکل تودارو، کی روشه، لتونارد بیتدر، فردریگز) ۸۵
- الف) شاخص‌های مثبت توسعه سیاسی ۹۰

- ب) شاخص های منفی (فروپاشی توسعه سیاسی)..... ۹۱
- ۱۱) نقش فرهنگ در توسعه سیاسی (آلن دوبرنو، آنتونیو گرامشی)..... ۹۲
- ۱۲) شاخص های توسعه سیاسی (رونالد چیلکوت)..... ۹۳
- ۱۳) روش شناسی در مطالعه توسعه سیاسی..... ۱۰۱
- عوامل سیاسی..... ۱۰۲
- فرهنگ سیاسی (گابریل الموند، آلموند و وربا)..... ۱۰۲
- توسعه سیاسی و مشارکت..... ۱۰۳
- فرهنگ سیاسی (سارانتا سامونل هانتینگتون، عبدالعلی قوام، آیزنشتات، گابریل الموند)..... ۱۰۳
- مبانی نظری توسعه سیاسی در غرب..... ۱۰۸
- اصول و مولفه های توسعه سیاسی (رب سامونل هانتینگتون، ژان ژاک روسو، دویچ، لرنر، شیلز، رابرت دال، رکان، بندیکس، ایتر)..... ۱۰۹
- نقد نظریه توسعه سیاسی در غرب بر اساس مبانی اسلامی..... ۱۱۲
- ناکارآمدی آموزه تفکیک دین از سیاست و نقش توسعه و تحول سیاسی..... ۱۱۳
- نابسندگی الگوی توسعه سیاسی در جوامع جهان سوم و جهان اسلام (نوسین پای)..... ۱۱۴
- تقابل جامعه فضیلت مدار در برابر جامعه آزادی محور..... ۱۱۴
- الگوی توسعه سیاسی در جامعه مهدوی..... ۱۱۴
- عقل گرایی دینی و توسعه سیاسی (توماس هابز، جان لاک، ژان ژاک روسو، هابرماس)..... ۱۲۰
- توسعه سیاسی و مردم سالاری دینی از دیدگاه امام خمینی (ره)..... ۱۲۲
- فصل پنجم: مجلس قانونگذاری کشورها در توسعه سیاسی (حسین بشیریه، سامونل هانتینگتون)..... ۱۲۵**
- چندپارگی جامعه (حسین بشیریه)..... ۱۲۵

- ۱۲۸.....چندپارگی و بیگانگی فرهنگی در ایران (حسین بشیریه)
- ۱۲۹.....خرده فرهنگ مدرن گرا و خرده فرهنگ اسلامی (ماروین زونیس)
- ۱۳۱.....عدالت، افق آرمانهای دینی
- ۱۳۲.....نگاهی به تاریخچه دستگاه قانونگذاری مجلس ایران
- ۱۷۰.....وظایف اختیارات مجلس جمهوری اسلامی ایران
- ۱۷۱.....جایگاه مجمع تشخیص مصلحت نظام در نظام پارلمانی
- ۱۷۸.....توسعه یافتگی سیاسی ایران پس از مشروطه
- ۱۸۰.....توسعه نیافتگی ایران قبل از قلاب اسلامی
- ۱۸۲.....توسعه نیافتگی سیاسی ایران پس از انقلاب اسلامی
- ۱۸۶.....پارلمان‌یسم در کشورهای جهان سوم
- ۱۸۹.....تاریخچه پارلمان یا دستگاه قانونگذاری در کشورهای
- ۱۹۰.....الف) کشورهای دو مجلسی در برخی کشورها
- ۱۹۰.....۱) انگلستان
- ۱۹۱.....۲) آمریکا
- ۱۹۲.....۳) سوئیس
- ۱۹۱.....۴) جمهوری فدرال آلمان
- ۱۹۲.....۵) اتریش
- ۱۹۳.....ب) نظام تک مجلسی در برخی کشورها
- ۱۹۵.....فصل ششم: مجلس جایگاهی برای توسعه سیاسی
- ۱۹۶.....جایگاه مجلس در قانون اساسی

۱۹۷	مردم و مجلس دو روی سکه
۱۹۷	مجلس و توسعه سیاسی
۱۹۷	مجلس و توسعه اقتصادی
۱۹۷	مجلس و توسعه اجتماعی (هلیو جگورایب)
۱۹۸	بحرانهای توسعه سیاسی
۱۹۹	مشارکت سیاسی
۱۹۹	نقوذ و نهاد سازی (هگل)
۲۰۱	جامعه مدنی و قانون
۲۰۳	مشارکت سیاسی
۲۰۳	مشارکت مردم در تصمیم گیری
۲۰۴	مشارکت در تصمیم گیری
۲۰۶	شورا و اهمیت آن
۲۰۶	ویژگیهای افراد مورد مشورت
۲۰۸	توسعه سیاسی به مثابه مردم سالاری (ساموئل هانتینگتون)
۲۰۸	جامعه پذیری سیاسی (ایمانوئل کانت، هگل)
۲۰۹	سرمایه اجتماعی و جامعه مدنی (کلاوسه اوفه، گوانوتر، فوکویاما، دوتو کوئل)
۲۱۵	نهاد گرایی و اجتماع مدنی (ساموئل هانتینگتون)
۲۱۵	مشارکت سیاسی
۲۱۶	توسعه سیاسی و ساختارهای مناسب
۲۱۶	ساختار سیاسی

۲۱۶	قانون اساسی و قانون پذیری
۲۱۷	استقلال و تفکیک قوا
۲۱۷	انتخابات، بارزترین نمود مشارکت سیاسی (ابوالفضل قاضی، فارل)
۲۱۹	قوانین انتخابات
۲۲۲	دخالت و مشارکت سیاسی مردم در حکومت
۲۲۳	حزب سیاسی
۲۲۷	دیدگاهها: نظری احزاب سیاسی (گابریل آلموند، بی ترمرکل، کینگ مرتن، ژرژ لاوو)
۲۳۲	سطوح تحول در فرهنگ سیاسی ایران
۲۳۲	گرایشها در سطوح مختلف نظام سیاسی
۲۳۴	خاستگاه پیدایش احزاب سیاسی
۲۳۵	کارویژه های احزاب سیاسی
۲۳۵	ویژگیهای عمومی احزاب سیاسی ایران
۲۳۶	زمینه های تشکیل احزاب سیاسی در ایران
۲۴۶	موانع توسعه سیاسی
۲۴۸	مولفه های توسعه سیاسی
۲۵۱	نتیجه گیری
۲۵۷	منابع

مقدمه

بدنبال رشد اندیشه های آزادی خواهی و مردم سالاری به موازات نهضت دین پیرایی، بردگی از میان رفت. مردم به سوی شهرها و صنایع روی آوردند و بازرگانی رواج یافت. رونق و گسترش اقتصاد پولی، بهبود شیوه های حمل و نقل و همگی باعث فروپاشی نظام فئودال و رشد نظم نو جامعه شد. در پایان قرن هفدهم، پس از یک جنگ خونی داخلی و یک انقلاب بدون خونریزی، مردم انگلیس قاطعانه در مسیری قرار گرفتند که دو قرن بعد از زوهای دموکراتیک ایشان را تحقق بخشید. هر چند نظام پادشاهی همچنان برقرار ماند، اما با قدرت گرفتن پارلمان، اصول حکمت مردم، انتخاب نماینده و شیوه قانونگذاری به طریق مشروطه پارلمانی برقرار گردید. در ایران مجلس قانونگذاری حاصل زحمات و تلاشهای بی سابقه مردم و روحانیون و پیروزی نهضت مشروطیت است. یکصد و هشت سال سابقه قانونگذاری در ایران در میان کشورهای منطقه که هنوز در سر بلندی رای زنان قانونگذاری در کشوری که مهد تمدن، علم و اندیشه بوده است توجه ویران را می آید. البته هم اینک زمان ارزیابی این یکصد و هشت سال و استفاده از تجربیات آن در کارآمدی این نظام قانونگذاری است. تجربه جدید انتخابات مردم سالاری و قانونگذاری پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران وارد مرحله جدیدی شد که بدون تردید تأثیرات گسترده ای در جهان و منطقه برجای گذاشته است. توسعه سیاسی " مفهومی است که در پی تحولات پس از جنگ جهانی دوم با استقلال کشورهای تحت استعمار از یک سو و نیز تهدیدات نظامهای سوسیالیستی برای جهان سرنوشتی غربی در خلال جنگ سرد از سوی دیگر، توسط جامعه شناسان و نظریه پردازان غربی و به ویژه نظریه پردازان آمریکایی، به منظور ارائه راه حلی برای کشورهای تازه استقلال یافته و عقده مانده به منظور تغییر و دگرگونی مطرح گردید. هدف اولیه نظریه پردازان آمریکایی در مطالعه و کشورهای توسعه و نوسازی، جلوگیری از نفوذ ایدئولوژی های کمونیستی به کشورهای تازه استقلال یافته جهان سوم بر اساس سیاست های سد نفوذ آمریکا و در کل ترویج و گسترش فرهنگ و هنجارهای غربی در جهان سوم پس از جنگ جهانی دوم بوده است. به رغم گذشت بیش از نیم قرن از مطالعات نوسازی و توسعه سیاسی این مفهوم روز بروز بیشتر ابهام یافته و در پس مناقشات و اختلاف نظرهای صاحب نظران پنهان مانده است. هدف توسعه سیاسی گسترش مشارکت و رقابت گروههای اجتماعی در زندگی سیاسی می باشد. مهمترین لوازم بلافاصل توسعه سیاسی شامل: سازمان یابی گروهها و نیروهای اجتماعی، آزادی آنها در مشارکت و رقابت سیاسی وجود مکانیسم های حل منازعه نهادمند در درون ساختار سیاسی، خشونت زدایی از زندگی سیاسی، کیش زدایی از سیاست در جهت تقویت ثبات سیاسی، مشروعیت چارچوبهای نهادی

و قانونی برای رقابت و سازش سیاسی و جزء آن، می باشد.

پیشگفتار

تحولات سیاسی و اجتماعی در قرن بیستم بخصوص پس از استقلال کشورها و ایجاد دولت، ملت ها جدید نشان داد الگوهای غربی توجه به مسایل بومی بخصوص فرهنگ های ملل جهان امکان اجرای موفقیت آمیز را ندارد، لذا تعیین شاخص ها و الگوی بومی فرایند توسعه سیاسی از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است. بومی سازی این فرایند توسعه سیاسی نیز بدون توجه به فرهنگ مملکت نیست. در برخی موارد بدلیل وجود شرایط مساعد فرهنگی و تاریخی اجرای طرحهای توسعه سیاسی با مشکلات کمتری مواجه است. به نظر می رسد شناخت این فرهنگها از ابتدای ترین اساسی ترین امور برای نیل به جامعه به سوی تحقق توسعه سیاسی می باشد. مجلس شورای اسلامی محور شد سیاسی جامعه ایران است و حضور نخبگان سیاسی و متخصصان رشته های گوناگون در آن از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. این در حالی است که نوع ترکیب و آرایش سیاسی نمایندگان و ورود آنان از طرق قانونی همچون احزاب سیاسی بسیار مهم است. در واقع مجلس شورای اسلامی بیان کننده نوع ساختار و نظام سیاسی موجود در کشور است. ساختاری که می تواند بر اساس سیاره های موجود، تحت تاثیر فضای سیاسی و جریانات سیاسی باشد و مجلس بیان می رود که ساحت حضور و فعالیت نهادهای مدنی و احزاب سیاسی، سطح رقابت ها و گستره فضای سیاسی جامعه به چه میزان است و دست کم آن که مجلس نماد گرایش ها و سلاقی سیاسی جامعه و جهت کننده سمت و سوق مطالبات مردمی است. دستگاه قانونگذاری در جمهوری اسلامی ایران، نسبت به سایر نظام های پارلمانی حاکم در کشورهای مدعی مردم سالاری، دارای ویژگی های منحصر به فردی است که می تواند بدون ترس از دخالت سایر قوا در امور مربوط به قانونگذاری به فعالیت خود ادامه داده و ناظر بر اجرای مصوبات و عملکرد سایر قوا بر اساس قوانین تصویبی باشد. در حالی که این امر در سایر مدل های عمده لیبرال دموکراتیک غربی مشاهده نمی گردد.

توسعه سیاسی به معنی آرامش سیاسی، ارتقاء ظرفیت سیاسی، رواج رفتار منطقی در عرصه مسایل سیاسی است. و همچنین مشارکت بیشتر سیاسی مبتنی بر معرفت و شناخت عمیق از پیچیده ترین مفاهیم در مباحث توسعه می باشد. که اوایل قرن بیستم مورد توجه بیشتر اندیشمندان قرار گرفت و از اواخر دهه ۱۹۵۰ با شتاب بیشتری عرصه علم سیاست را جولانگاه خود ساخت و امروزه گسترش مسایل ارتباط جمعی و ارتباطات اجتماعی در میان ملل جهان آن را اجتناب ناپذیر ساخته است. دیدگاه اندیشمندان نسبت به پدیده مزبور ابتدا بسیار بدبینانه

بود، اما پس از جنگ جهانی دوم در خصوص روند توسعه سیاسی و دگم‌گونی اجتماعی برخوردی خوش بینانه شد.

با توجه به مطالب گفته شده سوال اصلی در این تحقیق این است که: قانونگذاری مجلس هر جامعه چه رابطه‌ای می‌تواند با توسعه سیاسی برقرار نماید؟ در این کتاب تلاش خواهد شد به سوال فوق پاسخ مناسب داده شود. و عبارت دیگر، در پاسخ به سوال، فرضیه کتاب ما چنین خواهد بود: قانونگذاری مجلس هر جامعه نماد میزان و درجه توسعه یافتگی آن جامعه بوده و می‌تواند رابطه مستقیمی با توسعه سیاسی برقرار نماید.

پژوهشگر در طول تحقیق حاضر درصدد است به اهدافی دست یابد که مبین انگیزه وی برای انتخاب موضوع است:

ارتباط بین قانونگذاری مجلس با توسعه سیاسی از دیدگاه‌های اسلام و غرب که انگیزه انتخاب موضوع می‌باشد.

از اهمیت موضوع تحقیق می‌توان گفت که، قانونگذاری مجلس از اساسی‌ترین و مهمترین مقولاتی که علوم انسانی (حقوق اساسی، علوم اجتماعی، علوم سیاسی) مطرح است. برای پاسخ به سوال اصلی تحقیق هدف اساسی را سهیل می‌دهد که در این تحقیق بصورتی تحلیلی و توصیفی استفاده شده است که از منابع کتابخانه‌ای استفاده شایان شده است. برای تحقق این هدف به سه متغیر پرداخته شده است:

۱- بررسی تاریخیچه و چگونگی تشکیل پارلمان.

۲- بررسی نهاد های قانونگذاری یک مجلسی و دو مجلسی و محاسن و معایب هر یک.

۳- نقش متغیر های فوق و سایر عوامل سیاسی و اجتماعی در تشکیل نهادهای قانونگذاری کشور ایران، بلاخص نظام جمهوری اسلامی ایران. لازم به ذکر است که این کتاب تنها یک مقدمه، شش فصل و نتیجه‌گیری خواهد بود.

در پایان وظیفه خود میدانم از تمام کسانی که مرا در تهیه و گردآوری این کتاب یاری داده‌اند، به خصوص جناب آقای دکتر قاسم فرج‌اللهی مدیر محترم گروه علوم سیاسی دانشگاه پیام نور و جناب آقای دکتر ولی‌الله خوش‌طینت رئیس محترم دانشگاه پیام نور استان اردبیل که با رهنمودهای عالمانه و حمایت معنویشان بنده را در این وظیفه یاری نمودند صمیمانه تشکر و قدردانی نمایم. محقق بر خود لازم می‌داند که در تهیه این پژوهش از کتابخانه‌های مجلس شورای اسلامی، وزارت امور خارجه، دفتر مطالعات استراتژیک خاورمیانه و دانشکده علوم سیاسی

دانشگاه آزاد اسلامی و کلیه دوستان بویژه استاد ارجمند و از همکلاسی گرمی مقطع کارشناسی ارشد جناب آقای مهندس سیدمرتضی نبوی عضو محترم مجمع تشخیص مصلحت نظام و عضو محترم شورای عالی حل اختلاف قوا که همواره بنده را تشویق و راهنمایی نمودند، صمیمانه و عمیقاً تقدیر و تشکر نماید و توفیق روز افزون را برای آن بزرگواران از درگاه احدیت خواستارم.

علی محمدشریفی

عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور

www.ketab.ir